

Resignació o independència? (1)

JOAN MAJÓ

ENGINYER
I EXMINITRE

No seria bo deixar passar les recents paraules del president Pujol, que, amb la seva habitual mostra de tacte i oportunitat, ha plantejat, com qui no diu res, la possibilitat que, si les coses no es redrecen, ens puguem trobar davant d'una alternativa desgraciada: rendició o independència. No les vull deixar passar pel gran respecte que tinc a la persona de Pujol i perquè moltes, però no totes, de les seves reflexions coincideixen amb les que aquests darrers dos anys m'he fet. Això m'obliga a posar en ordre pensaments que vull compartir, per si poden ser útils a algú.

Encara que no la consideraria de cap manera una mala notícia, no he estat mai un independentista militant ni he lluitat per la independència de Catalunya. Al juliol, després de la sentència del TC, vaig escriure a *El País*: "Sóc català per naturalesa i ho seguiria sent encara que no volgués. Sóc espanyol perquè necessito un Estat (mentre n'hi hagi) i, tot i que amb algunes incomoditats, l'estat democràtic que va configurar la Constitució m'emparava i em va permetre, fins a mitjans 90, pensar que avançaríem en el seu desenvolupament. Estic disposat a ser espanyol sempre que no se m'obligui a ser menys català del que sóc, i que l'Estat em defensi a mi, la meua nació, la meua llengua, el futur dels meus nens i tot allò amb què m'identifico. Ara no veig que sigui així".

Acabava l'article afirmant que si l'Espanya futura és el que s'entrevéu de la ideologia del PP, el que destil·len gran part dels mitjans de Madrid i el que ha teoritzat, sense que ningú no l'hi demanés, el TC la Catalunya de la qual formo part no

hi cap, a l'Estat. L'Espanya plural que un dia del 2003 em va descriure José Luis Rodríguez Zapatero en una conversa privada a Mataró, tot just acabat d'escollir secretari general del PSOE, crec que segueix sent possible. Si no és així, si el PSOE no ho entén així i el PSC no aconseguix que així ho entengui, "només quedaria la resignació o l'independentisme". Dos camins plens de frustracions i dificultats. Potser el segon és més excitant, però fa por que no porti enlloc. Com podedeu veure, una de les darreres frases deia el mateix que ara ha dit Pujol. Fins aquí les coincidències. A partir d'aquí les meves reflexions.

No he estat mai independentista, però no descarto que algun dia em pugui veure empès a ser-ho, malgrat que sigui a contracor. Per això, vull intentar respondre'm a mi mateix dues preguntes: ¿Per què no he lluitat per la independència? ¿Per què potser algun dia ho hauré de fer?

¿Per què no he lluitat per la independència? Per quatre raons, una que fa referència a l'objectiu i les altres tres al camí. Començo per la primera.

No sóc independentista perquè no sé si és en una situació d'independència estariem millor. Ho dic en plural perquè el que busco no és el millor futur per a Catalunya sinó per als catalans. Crec que hi ha una situació millor que l'actual, i que

també pot ser millor que la independència. Tot el que fa referència al futur és difícil de demostrar, però estic convençut que estariem millor sent "el primer motor econòmic d'Espanya" que no pas un estat separat. Dit d'una altra manera, m'agradaria més ser Baviera que Irlanda o Dinamarca o Txèquia. No poso l'exemple de Lituània perquè no és el més adequat, però tampoc cal posar, com he sentit fer a alguns, el d'Holanda. Els holandesos són més de 17 milions i tenen un PIB gairebé tres vegades el de Catalunya. M'agradaria ser la Baviera d'Espanya. Poso tres exemples que ajuden a entendre per què dic això.

Aquesta crisi econòmica ha fet palès que, en una situació de dificultats, ha estat molt més ben protegit el ciutadà de Baviera que el d'Irlanda o Txèquia, cosa gens estranya, ja que la pertinença a un estat fort és millor que anar sol. L'empenta imparable de la UE, encara que amb grans retards, obeeix a aquesta realitat, a la voluntat de ser més forts i estar més protegits, objectiu que fa rendible la cessió de certes sobiranes filles del segle XIX.

He comprovat al llarg dels anys a Brussel·les que els interessos de Baviera, defensats amb força pel govern d'Alemanya, són molt més respectats a Europa i al món que els de Dinamarca o Eslovàquia. En podria posar exemples a dotzenes.

I si voleu, encara que sigui un exemple no tan seriós, creieu que un grup de catalans que són campions del món de futbol jugant amb la selecció espanyola, ho haurien aconseguit mai si ho intentessin amb la selecció catalana?

Dono ara les altres tres raons, les que fan referència al procés. La independència només es podria aconseguir amb un consens important d'una gran majoria de ciutadans. Amb l'actual composició sociològica de la població catalana, no crec que això fos possible (només cal llegir les respostes a totes les enquestes sobre el "sentiment català" i el "sentiment espanyol" dels actuals catalans) i, per tant, temo que el camí cap a la independència provocaria una important fractura social.

La independència de Catalunya suposaria una enorme pèrdua per a Espanya i faria aquest estat molt més feble, tant en l'aspecte econòmic com en el polític (encara que no tant com ara fa algunes dècades). Per tant, fins i tot actuant Espanya amb més racionalitat que no pas ara, hi hauria una oposició extraordinària que aquest procés es pogués fer amb normalitat, molt més gran de la que ja es manifesta davant de les propostes federalistes. Aquesta oposició reforçaria la fractura social catalana, tenint en compte els lligams existents entre molts catalans i la gent de la resta d'Espanya.

I en tercer lloc, perquè el procés de trencament només seria possible amb moltes complicacions externes, sobretot les d'altres nacions europees, i estic convençut que, en l'actual situació, no trobaríem aliats entre els grans estats de la UE.

(DEMA: SEGONA PART DE L'ARTICLE.)

No he estat mai independentista, però no descarto que algun dia em pugui veure empès a ser-ho, malgrat que sigui a contracor

Resignació o independència? (i 2)

En la primera part d'aquests articles, ahir vaig plantejar-me a mi mateix dues preguntes i vaig intentar respondre a la primera: per què no he lluitat mai per la independència?

Resumeixo la resposta. Per tres raons tàctiques i una d'estratègica. Amb la seguretat de l'oposició espanyola, amb el perill d'una fragmentació interna a Catalunya i sense aliances externes a Europa, el camí es fa molt feixuc. I perquè ens portaria a un final que seria bo, però que no és per a mi el més desitjat. Per això no em decideixo a encetar-lo, aquest camí. Prefereixo lluitar pel que considero el millor, ser com la Baviera d'Alemanya o la Llombardia d'Itàlia, és a dir, la via federal, la transformació del model autonòmic en un model en el qual Catalunya tingui el paper que li correspon, tant per la seva història com per la seva aportació econòmica al conjunt de l'Estat. Ja sé que també estem tenint l'oposició d'una part d'Espanya, però segurament menys difícil de vèncer que l'oposició a la independència, ja més no tenim els altres dos entrebancs (l'intern i l'exterior). De moment, no em rendeixo, com amb raó pot témer el president Pujol, i per ara no em resigno a passar a la resignació.

I passo a la segona part de l'article, consistent a respondre a la pre-

Els últims dos o tres anys han suposat un descens important, amb el resultat d'un panorama obscur per a l'avenç del federalisme

gunta: per què potser algun dia hauré de lluitar per la independència? Reconeix que, d'ençà dels anys setanta del segle passat, hi ha hagut un canvi important. No cal tornar a fer la crònica de la transició a la democràcia, però sí que puc dir que, com altres polítics catalans de la meua generació (la de Pujol, Roca, Reventós, Maragall, Solé Tura, Lluich o Serra), que la vam viure des de Madrid, vaig creure que el camí encetat ens portava cap a l'Espanya federal, i més concretament, cap a un federalisme asimètric. (Altra vegada, com a Alemanya, on no és exactament el mateix l'estatus de Baviera que el de Hessen, per posar-ne un exemple.)

El trencament d'aquest camí s'esdevingué al final del segle XX amb la majoria absoluta d'Aznar i el PP, a partir del moment que la dreta espanyola va fer reviuire actituds i sentiments que semblava que havien quedat enterrats juntament amb el franquisme, però que ara tornen a ser ben vius, i fins i tot s'han encomanat a una part de l'esquerra, actituds i sentiments que es manifesten de forma quasi virulenta en algunes institucions com la justícia i en molts mitjans de comunicació madrilenys. Si l'Espanya que es configura cap al futur és la que respon a aquesta visió, la Catalunya que jo vull no hi cap.

L'arribada de José Luis Rodríguez Zapatero, i la seva etapa inicial de complicitat amb Maragall, van fer la impressió que si els catalans

aconsegüem mantenir a Espanya un predomini de l'esquerra, les coses podrien retornar a un bon camí. Posteriorment, aquesta esperança es va anar esvain. No és el moment de buscar responsabilitats, encara que val la pena dir que no totes són a Madrid, com massa sovint es vol fer veure. Els darrers dos o tres anys han suposat un descens important, no només per les retallades a l'Estatut, el recurs del PP i la sentència del Tribunal Constitucional (TC), sinó també en constatar l'augment del predomini intel·lectual de la dreta nacionalista espanyola i l'actitud tímida i desorientada de l'esquerra. El resultat d'aquest fet ha suposat un panorama molt més obscur per a l'avenç del projecte federal.

La meua esperança és que, una vegada l'esquerra espanyola perdi el poder, i sembla que pot ser aviat, només pugui intentar recuperar-lo amb noves cares i amb un nou programa basat alhora en una necessària reformulació de la socialdemocràcia i en la recuperació de l'impuls de l'Espanya plural. Si segueixen apuntant-se a competir amb l'Espanya d'Aznar en el seu mateix terreny, mai no el podran guanyar, perquè sempre convingués més l'original que les imitacions. Si passés això, si es produís aquest nou enfocament, cosa que veig llunyana però no impossible, Catalunya, tant la que representen les esquerres catalanistes com la de la dreta nacionalista, podria trobar el moment de retor-

nar al camí que semblava reencetar-se a partir del 2004.

Si això no arriba, serà el cas que pronostica el president Pujol, i sí que serà una cruïlla molt desgraciada. Però jo crec que no s'ha de formular en termes de cruïlla, sinó d'una altra manera.

Malauradament, no crec que hi hagi una alternativa entre rendició o independència. No és en realitat una alternativa. Crec que la lluita per la independència també ens porta a la frustració, i per tant tots dos camins porten allà mateix, encara que a ritmes diferents. No tinc cap dubte que si ens trobéssim en aquesta circumstància, jo triaria el segon, encara que només fos perquè mentre hi ha lluita hi ha esperança. Però ho faria sent conscient que la reivindicació de la independència destrueix la possibilitat de la solució federal, perquè fa palès als ulls de tothom que aquesta solució no és res més que un primer pas cap a la segregació, i per tant se sumen totes les resistències respecte de l'una i de l'altra. Tinc por que això sigui part del que ens ha passat darrerament.

En resum, si algun dia soc independentista, serà perquè m'hi han obligat des d'Espanya, però ho seré amb recança, perquè ho faria convençut que entre tots hauríem convertit en impossible la que hauria estat la millor solució per a tots.

Si algun dia sóc independentista, serà perquè m'hi han obligat des d'Espanya, però ho seré amb recança

JOAN MAJÓ

ENGINYER I
EXMINISTRE

CARTES I MISSATGES

Atenció de la mútua

"Atenció mèdica a tot Espanya", diuen a l'Aliança en lletres ben grosses a la seva web. Deu ser que Sant Andreu de la Barca no en forma part (yes per on, el primer municipi independent). Si no, no s'explica que a la meua mare, de 59 anys i que sempre ha pagat religiosament totes i cadascuna de les quotes mensuals i que fins i tot n'ha fet promoció entre els companys de feina i familiars, se li hagi denegat l'operació de genoll que la té martiritzada torturant-la quan camina. I no tan sols això, a més a més li han bloquejat temporalment la targeta de la mútua perquè no se li acudeixi utilitzar-la fins que ells no ho creguin convenient.

SERGI GARCÉS
SANT ANDREU DE LA BARÇA

TV3 al País Valencià

Estic indignat, el vostre anticatalanisme arriba a un punt alt, us espanta la cultura catalana. Creieu que som una mala influència, oi? Som un mal exemple per als valen-

cians? Esclar, l'exemple que l'agafin de Telecinco i Antena 3.

Des de l'abril del 1985 que es va obrir el primer repetidor que s'ha lluitat per acabar amb TV3 i ara ho heu aconseguit. No felicitaré pas Francisco Camps, sinó Eliseu Climent, que ha aguantat però s'ha vist forçat a tirar la tovallola. És un delicte veure TV3? Bé que es poden veure altres canals aliens al País Valencià. TV3 n'és un de pròxim i el prohibiu.

MIQUEL DE JORGE I ARTELLS
LLEIDA

Bisbes catalans

Els bisbes de Catalunya es van reunir fa uns dies amb el nunci, l'ambaixador del Vaticà a Espanya, i van acatar la seva recomanació de "retornar" les obres d'art que són propietat del Museu Diocesà de Lleida.

Una vegada més els bisbes han actuat com a delegats submisos de qui els ha nomenat i no com a representants dels seus fidels. És de doldre aquesta actitud, ben allunyada de l'evangeli que prediquen i diuen observar. Esperem que l'au-

Tarragona, ignorada

Fa dies que parlant amb la família començem que la gent de les comarques de Tarragona i en concret del Priorat no existim, sobretot ni a TV3 ni a Catalunya Ràdio. Pel que he llegit a l'ARA, al Priorat som la cinquena comarca que mirem més televisió en català.

Però només ens anomenen per donar males notícies: si la nuclear d'Ascó ha tingut una avaria, si Repsol a Tarragona ha tingut un problema. Per exemple, quan pel matí a Catalunya Ràdio donen les temperatures, mentre que en diuen quatre de Girona i quatre de Barcelona, de Lleida i de Tarragona en diuen dues, i dels municipis grans. Les festes populars nostres, a TV3 només les donen en les desconexions, mentre que a les de Barcelona i de Girona hi envien les unitats mòbils. A les tertúlies, tant a la tele com a la ràdio, no hi ha cap tertúlia de les comarques de l'interior ni de Tarragona. I la gota que fa vessar el got és que en el nou govern no hi ha cap conseller de la província de Tarragona. Demano que a les terres del sud també ens tinguen en compte, perquè també som Catalunya.

MONTSÈ FELLEJÀ PUJOL
FALSET

toritat civil, els tribunals de justícia, no tinguin dubtes per reconèixer la propietat de qui en va fer una justa adquisició.

També és de doldre la resposta del cardenal de Barcelona en el sentit de prohibir la utilització dels locals parroquials com a seus de les consultes del 10 d'abril sobre el dret a decidir. Esperem que la prohibició no sigui acatada a tot arreu i una part del pastors l'Església es "mantinguin fidels per sempre més al servei d'aquest poble".

JOAN VALLVÉ
BARCELONA

Nació o estat?

Cada vegada és més evident que l'Estat espanyol perjudica notòriament les possibilitats de les persones que vivim a Catalunya d'incrementar el nivell de vida que la capacitat productiva i intel·lectual del país ens permetria, i que aquest mateix Estat disminueix i limita voluntàriament el potencial de nostre desenvolupament econòmic i social. La consciència d'aquesta situació és la que fa crè-